

Коноваленко М.К.*, Волкова Т.**

*Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна**

*Національна Рада вищої освіти, Латвія, Рига***

Особливості та основні етапи становлення «економіки знань»

lady.conowalenko2011@yandex.ru

«Економіка знань» - це форма суспільного виробництва, в якій використання знань є головним інструментом одержання економічної вигоди. Сьогодні концепція економіки знань пов'язана з усім спектром питань пов'язаних з всебічною інформатизацією суспільства, знаннями та їх потоками, управлінням, передачею та обміном знань, інформаційно-аналітичним програмуванням та прогнозуванням, галузями послуг, дослідженнями та розробками, попиту та пропозиції на знання, і інформацією та інтелектуальними послугами.

В своїй роботі вчений В.Л. Макаров підкреслює, що термін «економіка знань» на сьогодні використовується для визначення типу економіки, в якій знання відіграють вирішальну роль, а виробництво знань є джерелом зростання.

Для формування в країні економіки знань необхідно починати з попередньої розробки концепції та розвитку теоретичної системи побудови економіки знань, її організаційно-управлінської структури, специфіки впливу на різні галузі народного господарства та особливо на сферу інноваційно-освітніх послуг. Висунення на передній план економічного розвитку людини та знань свідчать про кардинальну трансформацію факторів розвитку. На заміну праці, капіталу та природнім ресурсом прийшли інформація, знання, людський потенціал. Ринкова вартість товарів та послуг в розвинутих економіках зараз складається переважно з ресурсу знань.

Перехід від «економіки виробництва» до «економіки знань» буде сприяти стабілізації як національної так і світової системи освіти, оскільки надасть майбутнім спеціалістам глибокі знання та навички, прискорить впровадження інновацій виведе на новий рівень підготовку кадрів для управління. В сучасних наукових дослідженнях особливо підкреслюється, що «відбувається фундаментальна трансформація процесу праці. Центральне місце на ринку праці в економічно розвинутих країнах належить зайнятим інтелектуальною діяльністю, головним компонентом якої стає творчість. Формується креативний клас або креативні співтовариства і це основоположний принцип, на якому стоїть економіка знань, який відрізняє її від інших типів економік постіндустріальної ери-інформаційної та мережевої».

Становлення економіки знань пройшло на сьогодні три етапи:

1-й етап (1969-1993) характеризується створенням комп'ютерних мереж з усією необхідною структурою. Особливістю цього етапу є те, що комп'ютери використовувались переважно як автономні системи, а їх програмне забезпечення мало потреби у наявності спеціальних машин;

2-й етап (1994-2001) характеризується появою першого популярного графічного браузера. Особливістю цього етапу є зміна бізнес-процесів з використанням нового засобу зв'язку, виникнення електронної комерції та електронного бізнесу;

3-й етап (2002 по наступний час) характеризується масовим впровадженням інтернету, появою крапки «P2P» зв'язку. Особливістю цього етапу є те, що веб-інтерфейс стає все більш простим у використанні, а широкосмугове прийняття інформації прискорює її передачу.

На сьогодні економіка знаходиться на третьому етапі зростання економіки знань, де вона перетворюється в особливий засіб виробництва з відповідними економічними відносинами.

Таким чином, розглядаючи особливості та етапи становлення економіки знань, можна зробити висновок, що виникнув на рубежі 20 та 21 століття економіка знань знаменувала собою появу нових фундаментальних проблем, а також нової системи критеріїв рівней соціально-економічного прогресу та відповідно нової ієрархії в глобальному світовому позиціюванні національних економік.